

високою в усіх видів грибів, зокрема, у білих грибах є вищою, ніж у класичних акумуляторів - польських та масляках і впродовж досліджуваних років зростає більше ніж на 20%, що пов'язано з біологічними особливостями білих грибів [2]. Висновок: ситуація в лісах Рівненського природного заповідника, що зазнали радіоактивного забруднення, продовжує залишатися нестабільною.

Список використаних джерел

1. Краснов В.П. Радіоекологія лісів Полісся України. Житомир, 2008. 312 с.
2. Головка О.В. Міграція та перерозподіл цезію-137 в екосистемах боліт Західного Полісся України: автореф. дис....канд.с.-г. наук: 03.00.16. Рівне.2021.26 с.

МОХИ РОДИНИ *PLAGIOTHECIACEAE* (*BRYOPHYTA*) У ФЛОРИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ ТА ЇХ РОЛЬ В УТВОРЕННІ БРІОУГРУПОВАНЬ

С.В. Гапон¹, Ю.В. Гапон²

¹Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

²Полтавське вище міжрегіональне професійне училище № 23

gaponsv58@gmail.com

S.V. Hapon, Y.V. Hapon

The participation of mosses of the *Plagiotheciaceae* family in the formation of bryocenoses of the Forest Steppe of Ukraine was analyzed. It is indicated that the composition of the moss cover includes 6 species of the genus *Plagiothecium* and the species *Herzogiella seligeri*, which are either diagnostic species of a number of syntaxons (associations, order, class) or insignificant components of moss communities.

Key words: mosses of the family *Plagiotheciaceae*; syntaxons, associations; Forest-steppe of Ukraine.

Ценотична роль мохоподібних у формуванні мохового покриття та в утворенні бріоценозів є достатньо різноманітною. Види, роди, родини бріофітів беруть різну участь в утворенні мохових обростань. У даній роботі ми узагальнюємо результати вивчення участі видів родини *Plagiotheciaceae* в формуванні бріоценозів. Подібні узагальнення проведені нами для родин *Anomodontaceae*, *Hypnaceae*, *Polytrichaceae* та ін. [2–4].

Матеріалом для написання цієї роботи слугували геоботанічні описи мохових угруповань, виконані нами згідно існуючих вимог [1] та піддані еколого-флористичній класифікації на основі методу Браун-Бланке. Всього проаналізовано понад 400 геоботанічних описів, виконаних переважно в лісових типах рослинності Лісостепу України. Діагностичний вид позначено d.s.

Аналіз видового складу досліджуваної нами родини та хорологічні особливості видів в межах Лісостепу України наведено в роботі С.В. Гапон зі співавторами [5]. На цій території відмічено десять видів родини. Роди *Herzogiella* Broth., *Isopterigiopsis* Z. Iwats., *Pseudotaxiphyllum* Iwats. репрезентовані одним видом, рід *Plagiothecium* Schimp. – сімома видами.

У результаті наших досліджень встановлено, що види досліджуваної родини беруть участь в утворенні мохового покриву, є ценозоутворювачами самостійних бріоценозів, або частіше трапляються у складі мохових угруповань тих чи інших синтаксонів. Нижче наводимо частину класифікаційної схеми мохової рослинності Лісостепу України з вказівкою конкретної фітоценотичної участі видів досліджуваної родини:

Класифікаційна схема мохової рослинності Лісостепу України

Cl. *Ceratodonto purpurei*-*Polytrichetea piliferi* Mohan 1978

Ord. *Polytrichetalia piliferi* v. Hübschm. 1975

All. *Ceratodonto purpurei*-*Polytrichon piliferi* Waldh. ex v. Hübschm. 1967

Ass. *Racomitrio*-*Polytrichetum piliferi* v. Hübschm. 1967

Plagiothecium nemorale – малозначимий компонент асоціації

Cl. *Cladonio digitatae*-*Lepidozietea reptantis* Jez. & Vondr. 1962

Ord. *Diplophylletalia albicantis* Phill. 1963

Plagiothecium denticulatum (d.s. класу)

All. *Dicranellion heteromallae* Phill 1983

Suball. *Brachythecienion velutini* Marst. 1984

Ass. *Fissidenthetum bryoidis* Phill. ex Marst. 1983

Plagiothecium nemorale – малозначимий компонент асоціації

Ass. *Plagiothecietum cavifolii* Marst. 1984

Plagiothecium cavifolium (d.s. асоціації)

P. nemorale, *P. succulentum* – малозначимі компоненти асоціації

Угруповання *Dicranella heteromalla* – comm.

Plagiothecium denticulatum (d.s. класу)

Plagiothecium laetum, *P. succulentum* – малозначимі компоненти угруповання

Suball. *Pogonatenion urnigeri* (v. Krus. 1945) Phill. 1956

Угруповання *Atrichum undulatum* – comm.

Plagiothecium denticulatum (d.s. класу)

Plagiothecietum neglecti Ricek 1968

Plagiothecium nemorale (d.s. асоціації)

P. denticulatum, *P. laetum* (d.s. класу)

P. latebricola – малозначимий компонент асоціації

Ord. *Cladonio digitatae*-*Lepidozietalia reptantis* Jez & Vondr. 1962

All. *Nowellion curvifoliae* Phill. 1965

Ass. *Lophocoleo heterophyllae*-*Dolichothecetum seligeri* Phil. 1965

Herzogiella seligeri (d.s. асоціації)

Plagiothecium denticulatum (d.s. класу)

Ord. *Brachythecietalia rutabulo-salebrosi* Marst. 1987

All. *Bryo capillaris-Brachythecion rutabuli* Lec. 1975

Ass. *Brachythecio salebrosi-Amblystegietum juratzkani* (Sjög. ex Marst. 1987) Marst. 1989

Plagiothecium denticulatum, P. laetum (d.s. класу)

Угруповання *Bryum moravicum-Brachytheciastrum velutinum* – comm.

Plagiothecium denticulatum, P. laetum (d.s. класу)

Ass. *Hypno cupressiformis-Xylarietum hypoxyli* Phil. 1965

Plagiothecium denticulatum, P. laetum (d.s. класу)

Plagiothecium succulentum – малозначимий компонент асоціації

Ass. *Brachythecio rutabuli-Hypnetum cupressiformis* Norr. 1969

Угруповання *Brachythecium rivulare* – comm.

Plagiothecium nemorale – малозначимий компонент угруповання

Ass. *Plagiothecietum neglecti* Ricek 1968

Ord. *Dicranetalia scoparii* Barkm. 1958

All. *Dicrano scoparii-Hypnion filiformis* Barkm. 1958

Ass. *Orthodicrano montani-Hypnetum filiformis* Wisn. 1930

P. laetum (d.s. класу, порядку); *P. succulentum* – малозначимий компонент асоціації

Угруповання *Platygyrium repens* – comm.

Plagiothecium denticulatum (d.s. класу, порядку); *P. nemorale* – малозначимий компонент асоціації

Угруповання *Hypnum reptile* – comm.

Plagiothecium denticulatum; P. laetum (d.s. класу, порядку); *P. nemorale, P. succulentum* – малозначимі компоненти угруповання

Cl. *Neckeretea complanatae* Marst. 1986

Ord. *Neckeretalia complanatae* Jez. et Vondr. 1963

All. *Neckerion complanatae* Sw. et Had. in Kl. et Had. 1944

Suball. *Pseudoleskeello nervosae-Homomaliunion incurvati* Marst. 1992

Ass. *Brachythecietum populei* Hagel ex Phil. 1972

Plagiothecium denticulatum, P. laetum, P. nemorale – малозначимі компоненти асоціації

Suball. *Brachythecio populei-Homaliunion trichomanoidis* Marst. 1992

Ass. *Plagiomnio cuspidati-Homaliunion trichomanoidis* (Pec. 1965) Marst. 1993

Plagiothecium laetum – малозначимий компонент асоціації

Cl. *Frullanio dilatatae-Leucodontetea sciuroidis* Mohan 1978
em. Marst. 1985

Ord. *Orthotrichetalia* Had. in Kl. et Had. 1944

All. *Ulotion crispae* Barkm. 1958
 Ass. *Pylaisietum polyantae* Felf. 1941
Plagiothecium denticulatum, *P. laetum* – малозначимі компоненти асоціації

Cl. *Hylocomitea splendentis* Marst. 1992
 Ord. *Hylocomitea splendentis* Gillet ex Vadam 1990
 All. *Pleurozium schreberi* v. Krus. 1945
 Ass. *Pleurozietum schreberi* Wiśn. 1930
 subass. *dicranietosum polyseti* – Гапон 2010
Plagiothecium nemorale – малозначимий компонент субасоціації
 All. *Eurhynchion striati* Waldh. 1944
 Ass. *Plagiomnietum undulati* – Гапон 2010
Plagiothecium cavifolium – малозначимий компонент асоціації
 Угрупування *Tortula subulata* – comm.
Plagiothecium laetum – малозначимий компонент асоціації
 All. *Fissidention taxifolii* Marst. 2006
 Ass. *Eurhynchietum swartzii* Waldh. ex Wilm. 1966
Plagiothecium succulentum – малозначимий компонент асоціації
 Угрупування *Oxyrrhynchium hians* – comm.
Plagiothecium cavifolium, *P. nemorale* – малозначимі компоненти угруповання
 Угрупування *Plagiomnium cuspidatum* – comm.
Plagiothecium succulentum – малозначимий компонент угруповання

Аналіз вище наведеної схеми мохової рослинності свідчить про те, що у формуванні бріоценозів беруть участь шість видів роду *Plagiothecium* та вид *Herzogiella seligeri* родини *Plagiotheciaceae*, виступаючи при цьому або діагностичними видами синтаксонів (асоціацій: *Plagiothecietum cavifolii*, *Plagiothecietum neglecti*, *Lophocolea heterophyllae-Dolichothecetum seligeri*, порядку *Dicranetalia scoparii*, класу *Cladonio digitatae-Lepidozietea reptantis*) або є малозначимими компонентами низки синтаксонів інших класів. Подальші дослідження мохової рослинності Лісостепу України дадуть змогу з'ясувати особливості поширення мохових угруповань з участю видів досліджуваної родини в межах території.

Список використаних джерел:

1. Гапон С.В. Методичний аспект
2. Гапон С. В. Види родини Нурпасеае (мохоподібні) та їх участь в утворенні бріоугруповань. Сучасні проблеми біології, екології та хімії : матеріали Міжнародної конференції, присвяченої 20-річчю біологічного факультету ЗНУ 29 березня-1 квітня. Запоріжжя, 2007 а. С. 20 – 22.
3. Гапон С.В. Участь видів родини Anomodontaceae (Bryophyta) в утворенні епіфітних мохових угруповань. Збірник наукових праць. Серія

«Екологія. Біологічні науки». 6 (58). Полтавський державний педагогічний університет. Полтава, 2007 б. С. 17 –22.

4. Гапон С.В., Гапон Ю.В. Участь родини Polytrichaceae (Bryophyta) у складі мохових угруповань Лісостепу України. Біологія та екологія. 2021, Том 7, № 1. С. 8-16.
5. Гапон С.В., Продайко І.О. Мохи родини Plagiotheciaceae Fleisch. у флорі Лісостепу України. «Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України» (присвячена 5-річчю заснування Хорольського ботанічного саду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Хорол, 4 жовтня 2018 р.). Полтава: ФОР Гаража, 2018. С. 47 – 50.

ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ТРАВ'ЯНИСТИХ РОСЛИН МІСТА ХАРКОВА У 2022 РОЦІ

І.В.Каденко, К. Коваль, К. Лисицька.

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
kadenko19@ukr.net*

І. V. Kadenko, K. Koval, K. Lysytska.

FLORISTIC VARIETY OF HERBAL PLANTS THE CITY OF KHARKIV IN 2022

The territory of the city of Kharkiv is a complex natural and floral complex with a variegated alternation of natural, semi-natural and anthropogenic vegetation, and the flora of the city has common features with the Central European floristic region, which is confirmed by the leading families of angiosperms identified by us.

Key words: leading families of angiosperms, Asteraceae, Brassicaceae, Fabaceae, end Poaceae, city of Kharkiv.

Дослідження рослинного покриву та аналіз динаміки флори міста мають важливе як теоретичне, так і практичне значення. Саме тому всебічне дослідження сучасного стану урбанофлори та динамічної зміни є актуальною проблем сьогодення. Урбанізація призводить до природної флори, особливо рідкісних, з іншого боку створюються умови для поширення адвентивних видів або-ригенних видів. з головних завдань збереження фіто різноманітності є його інвентаризація з подальшим проведенням критичного аналізу флори, що створює наукову основу для моніторингу тенденцій антропогенної трансформації[2]. Метою нашої роботи було дослідження флористичного різноманіття трав'янистої рослинності міста Харкова, виявлення провідних родин покритонасінних рослин та порівняння наших даних з дослідженнями інших років.

Місто Харків – великий мегаполіс північного сходу України на південному кордоні лісостепової зони який характеризується особливими індивідуальними природними умовами, які склалися природно-флористичними комплексами, та залежать від історії формування та характеру використання території. Автори [1]